

Wel/niet welkom?

Er zijn richtlijnen om de omstreden Groot-Nederlandse Studentenvereniging (GNSV) te weren van de introductieweek, blijkt uit woo-stukken. Toch besloot de universiteit anders

4

Roltrapcortège Geen bomvolle Pieterskerk, maar een lang niet gevuld theater Amare: voor het eerst in 451 jaar werd het academisch jaar geopend in Den Haag en dat was even wennen

2

6

Weer verdwaald Onderzoek naar richtingsgevoel op Lowlands

14

Gezongen voorspel Kwartet Or Sebastian zingt gay porn-dialogen

Haagse opening is voor iedereen nog even wennen

Voor het eerst in 451 jaar werd het academisch jaar geopend in Den Haag. In een lang niet vol theater Amare discussieerden wetenschappers over AI. ‘Hak knopen door! Het is voor studenten superverwarrend wat er wel en niet mag.’

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK
FOTO'S ARASH NIKKHAH

Het was voor iedereen even wennen: geen opening van het nieuwe academisch jaar in de eeuwenoude Leidse Pieterskerk, maar in het betrekkelijk nieuwe Haagse theatergebouw Amare. Voor het eerst in de 451-jarige geschiedenis van de Leidse universiteit werd deze traditie namelijk in Den Haag gevierd, om zo de sterke band tussen beide steden te benadrukken. Immers, benadrukken het college van bestuur en de burgemeesters van beide steden maandagmiddag meermalen: Den Haag is allang geen ondergeschoven kindje van de universiteit meer, maar een volwaardig onderdeel van de universiteit. Dat het breken met een eeuwenoude traditie voor iedereen nog een beetje onwennig was, bleek onder meer tijdens het cortège dat van Wijnhaven naar Amare liep. Tijdens deze optocht van hoogleraren, bestuurders en andere belangrijke personen – normaal gesproken alleen bij de dies – lukte het niet om de rij gesloten te houden. Bovendien waren er (de afgelopen jaren wel traditie) Pro-Palestina-demonstranten op de been die vlak bij de ingang van Amare de in toga gehulde dames en heren toezongen met teksten als ‘LU LU YOU CAN'T HIDE, STOP SUPPORTING GENOCIDE!’ Twee agenten hielden de boel in de gaten, terwijl de wetenschappers stug naar binnen stiefelden. Eenmaal binnen wist niet iedereen waar ze nu precies heen moesten. Ook bleek de zaal lang niet vol te zitten, waar de Pieterskerk jaarlijks afge-

laden is. Bij de aftrap van de middag zong de zaal het Io Vivat en Gaudeamus - zij het een stuk minder uitbundig dan in de kerk – maar de setting was duidelijk losser dan anders: zo werd het college van bestuur kort geïnterviewd vanuit een zithoek en werd de middag vrolijk, luchtig en kundig gepresenteerd door Leids student en stagiair bij *Nieuws Bo Nieuwenhuis*. ‘Voor eerst in 451 jaar is de opening van het academisch jaar in Den Haag, dat is een historisch moment’, begon collegevoorzitter Luc Sels. De aanwezigheid van burgemeesters Jan van Zanen (Den Haag) en Peter Heijkoop (Leiden) symboliseerde volgens Sels ‘op een prachtige manier wat wij vandaag willen uitdragen’. ‘Ik heb begrepen dat jij een fervent surfer bent’, zei presentatrice Nieuwenhuis tegen vice-collegevoorzitter Timo Kos. ‘Wat is de beste surfspot van Den Haag?’ ‘Net ten noorden of ten zuiden van de pier van Scheveningen, afhankelijk van de windrichting en golfrichting’, antwoordde hij resoluut. ‘Maar als er te veel wind is vind ik dat nog steeds leuk, omdat ik ook een heel fanatieke windsurfer ben.’ Sels moest kiezen of hij zich meer een Leidenaar of Hagenaar voelt. ‘Mag ik de joker inzetten?’ vroeg hij. Dat mocht niet, waarna hij politiek correct antwoordde: ‘Ik voel me in eerste instantie een Europeaan. Ik woon graag in Leiden, ik kom heel graag in Den Haag en ben blij dat de steden zo dicht bij elkaar liggen.’ De -moeilijkere - vraag hoe beide steden van elkaar

kunnen leren, was voor rector Sarah de Rijcke. ‘Leiden heeft stevige academische tradities en disciplines, Den Haag is sterk op het gebied van gezondheid, internationale betrekkingen, veiligheid, vrede en recht. Veel vakgebieden vinden hun broedplaats in Den Haag.’ Na een toespraak van staatssecretaris Digitale economie en soevereiniteit Willemijn Aerdts over AI en digitale veiligheid, en ter introductie van product owner AI Julian Kraats, vertelde Nieuwenhuis dat dit thema ‘voor de Universiteit Leiden dagelijkse kost’ is. ‘De universitaire systemen herkennen iedere dag 600 miljoen verdachte schadelijke digitale verzoeken en per dag worden 38.000 verdachte e-mails onderschept.’ Speciale aandacht was er voor AI in het onderwijs. Onder leiding van Leids hoogleraar Publiek begrip van wetenschap Bas Haring gingen wetenschappers en een student met elkaar in gesprek. Hamvraag: heeft het essay nog bestaansrecht? ‘We schrijven teksten, maar hoe relevant is dat nog als AI dat ook voor ons kan doen?’ wilde Haring weten. ‘Het is nu nog belangrijker om veel vakspecifieke kennis te hebben om fouten door AI te kunnen herkennen’, vond universitair docent ontwikkelingspsychologie Ili Ma. ‘Ik ben er echter niet op tegen als studenten met hulp van AI een essay schrijven. Misschien moeten we de nadruk wat meer op het idee van de student leggen dan op de zinsstructuur en de grammatica van de tekst. Ik denk dat dat de kern is van een essay.’ Hoogleraar tweede taalverwerving Nijva de Jong laat studenten ‘meer het hele proces inleveren’ dan alleen het resultaat. ‘De empirische data moeten erbij zitten, de stappen van die data naar de conclusie moeten inzichtelijk zijn. Dan draait het meer om het proces van onderzoek doen dan om het eindproduct dat al dan niet met hulp van AI is geschreven.’ Rechtenstudent Annelauren Brinkman pleitte er juist voor dat studenten zelf moeten blijven schrijven. ‘Het is zo veel meer dan woorden op papier zetten. Het is het ordenen van je gedachten. Ik vind het heel erg belangrijk dat we die vaardigheid intact houden. Er moet plek blijven voor het essay in het onderwijs.’ Doen alsof AI niet bestaat, lijkt onmogelijk. ‘Met wie je ook praat, mensen zeggen allemaal dat ze AI gebruiken, ook in het bedrijfsleven’, zegt hoogleraar cybersecurity governance Bibi van den Berg. ‘De vraag is dus: moeten we de vaardigheden die we studenten aanleren niet aanpassen aan deze nieuwe ontwikkelingen? Voor de uitvinding van de boekdrukkunst reisden troubadours en minstrelen door Europa die 100.000 dichtregels uit hun hoofd kenden. Na de boekdrukkunst ging die vaardigheid op z’n retour omdat kennis zich op een andere manier kon verspreiden.’ Hoogleraar informatica Joost Batenburg is ervan overtuigd dat zijn studenten AI gebruiken. ‘Dat weet ik, omdat het fantastische papers zijn die ze voorheen helemaal niet konden schrijven. Je kunt daar op twee manieren mee omgaan: schandalig, ik stap naar de examencommissie. Maar je kunt ook zeggen: blijkbaar beheerst de student de vaardigheden extreem goed om AI te gebruiken. Het is goed om het taboe van AI-gebruik af te halen. Maar blijf er wel met elkaar over praten hoe we er verant-

woord mee om kunnen gaan.’ Studenten van drie jaar geleden zijn andere studenten dan nu, stelt Haring. Zijn docenten ook veranderd door de komst van AI? Van den Berg: ‘Ik ben een meer weifelende docent geworden. Hoe moeten we toetsen? Wat moeten de eindcriteria nog zijn? Wat wordt er van mij verwacht?’ ‘We willen heel graag experimenteren, maar er zijn meer kaders nodig vanuit de universiteit waarbinnen docenten en studenten dat veilig kunnen doen’, vulde Ma aan. ‘Nu is nog heel onduidelijk wat wel en niet kan, wat door een examencommissie kritisch wordt bekeken. Dat maakt studenten nerveus en docenten onzeker.’ Haring besloot het gesprek met de vraag: ‘Stel, je bent het college van bestuur en je moet iets met AI aan de universiteit. Wat doe je dan?’ Hij benadrukte: ‘Je antwoord mag niet zijn: “een klankbordgroep starten”.’ ‘Hak knopen door’, reageerde Brinkman. ‘Voornamelijk in beleid. Het kan voor studenten superverwarrend zijn wat er nu wel en niet mag met AI.’ Ma: ‘Nu hebben we alleen maar onzekerheid. Alleen met richtlijnen heb je de vrijheid om te experimenteren. We hebben immers ook de kwaliteit van het diploma te waarborgen.’ Van den Berg sloot af met de gouden tip, gevolgd door gelach in de zaal: ‘Zet AI af en toe uit en ga lekker naar het strand.’

Rachel Schats wint onderwijsprijs

Universitair hoofddocent Human osteoarchaeology Rachel Schats heeft de Lus Onderwijsprijs gewonnen. ‘Onderwijs is voor mij het mooiste wat er is: eerlijk, kwetsbaar, persoonlijk en soms ongemakkelijk.’

De prijs voor de beste docent van de Universiteit Leiden werd uitgereikt bij de opening van het academisch jaar in Amare. Net als vorig jaar is de winnende docent afkomstig van archeologie. Studenten roemen Rachel Schats om haar ‘enorme passie voor onderwijs en haar oprechte betrokkenheid bij haar studenten’. Ook weet ze ‘complexe onderwerpen toegankelijk te maken en zoekt ze voortdurend naar nieuwe manieren om het onderwijs te verbeteren’. Daarnaast vinden haar studenten dat ze altijd tijd voor hen maakt en hen het vertrouwen geeft om verder te groeien. De jury van het Lus (Leids Universitair Studentenplatform) was het daarmee eens en besloot haar de prijs toe te bedelen. ‘Ik kan nog steeds niet goed beseffen dat ik hier mag staan’, zei Schats vlak na de bekendmaking. ‘Wat een enorme eer dit, ontzettend bedankt.’ Ook bedankte ze haar studenten, die haar hebben genomineerd. ‘Onderwijs is voor mij het mooiste wat er is. Het is eerlijk, kwetsbaar, persoonlijk en soms ongemakkelijk. En dat mag ook, maar dat zet me altijd aan tot nadenken. Dat hetgene waar ik zo ontzettend veel plezier uit haal, mag resulteren in deze prijs, is echt ongelooflijk mooi.’ De andere genomineerden waren universitair docent Japanstudies Hitomi Koyama en universitair docent museumarcheologie Martin Berger.

Waarom iedereen wel wat middeleeuwse mentale flexibiliteit kan gebruiken

Keert weder naer school!

Eindelijk zijn de Middeleeuwen doorgedrongen tot het hart van de Nederlandse mainstreamcultuur: de back-to-school-campagne van de Hema. Ik zit al weken in spanning te wachten tot de landelijke media mij bellen om dit fenomeen te duiden, maar dat valt nog even tegen. Gelukkig heb ik een column.

In het woord ‘wederkeren’ zit precies besloten wat de Middeleeuwen zo goed bij de start van een nieuw leerjaar doet passen: een cyclische tijdsbeleving. Die kennen we nu nog in de vorm van seizoensgebonden producten zoals schoolagenda’s en kruidnoten in augustus en pumpkin spiced lattes in het najaar. In de middeleeuwse cultuur was de jaarcyclus nog veel fundamenteeler, met agrarische en liturgische kalenders die het dagelijks leven bepaalden. Inmiddels keer ik al zo’n dertig jaar lang iedere september weder naar school. Het academische jaar biedt een vertrouwd ritme, een klein beetje houvast in het desoriënterende lineaire tijdsverloop waarin studenten steeds jonger worden en AI steeds meer water opslurpt en cognitieve capaciteiten oppeuzelt. Zoals de middeleeuwer al wist, moet je zo’n cyclische tijdsbeleving wel combineren met een lineair tijdsbesef. Anders kun je al snel het gevoel krijgen dat je vastzit in de tijd, in een tot cynisme stemmend groundhog-academisch jaar. Weer vergaderingen, weer die recensie van dat dikke Duitse boek op mijn to-do-lijst omdat ik die blijkbaar nog steeds niet af heb, weer hetzelfde academische systeem dat soms voelt als een hindernisparcours dat tussen onderzoekers en hun onderzoek in staat.

Sta daarom bij dit wederkeren ook even stil bij wat er dit jaar anders is, liefst in positieve zin. Er zijn nieuwe studenten die alles met nieuwe ogen bekijken, mijn vakgebied

is ineens populair genoeg om jongeren aan te zetten tot het kopen van schrijfgerei en er zijn weer nieuwe pogingen mogelijk om met frisse septembermoed iets aan dat academische systeem te verbeteren.

Ik keer toch nog even weder naar de Middeleeuwen. Die kenden naast verschillende tijdsbelevingen ook een fundamenteel verschil tussen tijd en niet-tijd: de eeuwigheid. Tijd was dus relatief. De grens tussen tijd en eeuwigheid was poreus; je kon bijvoorbeeld door in contemplatie te verzinken contact maken met die eeuwigheid.

Volgens sommige hedendaagse denkers kunnen we de problemen van onze huidige tijd oplossen door weder te keren naar die middeleeuwse vaardigheid van contemplatie. We menen tegenwoordig dat we altijd productief moeten zijn en we vullen de lege tijd met onze telefoon. In plaats daarvan zouden we meer ruimte moeten maken voor reflectie op de betekenis van wat we doen en voor vrije verbeelding waar uiteindelijk de waardevolle ideeën uit voortkomen die onze cultuur ten goede kunnen vormen.

Ik vrees dat dit een iets te rooskleurig beeld van het verleden is. Middeleeuwse kloosterlingen klaagden al over de vele zaken die van de contemplatie afleidden, zoals administratieve taken, demonen en gedachten aan eten en seks. En als middeleeuwers hun cultuur altijd ten goede hadden weten te vormen, hadden we nu in een paradijs geleefd.

Waar ze denk ik wel beter in waren dan wij, is verschillende tijdsbelevingen, zelfs tijd en niet-tijd, naast elkaar laten bestaan en ertussen schakelen. Ze hadden op dat gebied een grote mentale flexibiliteit (iets wat wellicht niet iedereen met de Middeleeuwen associeert). Dat wens ik dan ook iedereen die dit jaar voor het eerst of voor de dertigste keer naar de universiteit komt toe: een gezonde portie middeleeuwse mentale flexibiliteit. De universiteit is de plek bij uitstek waar je je iedere september kunt realiseren dat je afgelopen jaar weer allerlei nieuwe manieren van denken hebt kunnen uitproberen, of die nu uit boeken, van docenten, van studenten of van collega’s komen. Een plek die altijd iets nieuws te bieden heeft, is een plek waar je met gerust hart naar kunt blijven wederkeren.

Lieke Smits is postdoctoraal onderzoeker bij het Leiden University Centre for the Arts in Society

Veel verenigingen stromen vol, behalve Catena

De grote gezelligheidsverenigingen zijn nog steeds populair: Minerva, Quintus en Augustinus haalden hun ledenstop.

DOOR VINCENT DE GROOT

Dit jaar hebben 3635 aankomende studenten zich aangemeld voor de El Cid. Tijdens deze Leidse introductieweek hebben zeker 1661 eerstejaars zich aangemeld bij één van de grote gezelligheidsverenigingen. Traditiegetrouw wist I.V.S. Minerva de meeste nieuwe leden te werven. Het Leidse corps heeft dit jaar maar liefst 724 aanmeldingen gekregen, zo laat het bestuur via een mail aan hun leden weten. Vanwege de ledenstop van 600 die de vereniging al jaren hanteert is er voor ruim honderd studenten helaas niet genoeg plaats op de Breestraat. I.V.v.S. Augustinus heeft met 460 nieuwe leden hun ledenstop gehaald, waarvan er inmiddels ongeveer 440 over zijn door afhakkers. De ledenstop van A.L.S.v. Quintus is eveneens met 340 eerstejaars gehaald. SSR-voorzitter Yael ter Haar Romeny zegt dat de 205 leden die zij hebben mogen verwelkomen een 'erg leuke lichting' vormen. Op de vraag hoeveel nieuwe leden DAC dit jaar heeft geworven reageert voorzitter Elena Girault: 'Het is niet de bedoeling dat wij ledenaantallen delen met externe partijen.' De claim op de DAC-site dat ze de 'snelstgroeiende vereniging van Leiden' zijn, is dus niet te verifiëren. Bij v.s.L. Catena lijkt er in eerste instantie een daling in het aantal nieuwe leden. Waar vorig jaar werd vermeld dat de vereniging 169 nieuwe leden mocht ontvangen, is dat aantal dit jaar 76. Secretaris Melvin Alken oppert als reden voor het lagere aantal nieuwkomers dat de El Cid dit jaar een dag korter is. Alken maakt zich echter geen zorgen. Hij vertelt dat er op de lange termijn nog nieuwe leden bij komen. Voor nu zijn er zes weken aan kennismakingstijd waarbij nog volop aanmeldingen binnenstromen.

Wel of geen GNSV? Hoe Leiden blijft worstelen

Tijdens de introductieweek heeft een activist boterzuur naar de gnsv-kraam gegooid

‘Leidse studenten-kamers zijn vaak veel te duur’

Zes van de tien kamers die via Kamernet worden aangeboden, zijn te duur. In Leiden is dat zelfs 81 procent, blijkt uit onderzoek van onderzoeksprogramma Argos. Kanttekening: voor Leiden zijn slechts 27 kamers geanalyseerd.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Argos bekeek in de maanden juli en augustus 2.637 advertenties. De onderzoekers vergeleken de gevraagde huurprijs met de prijs die wettelijk gezien voor een kamer mag gelden. Daaruit blijkt dat de studentenkamers gemiddeld 239 euro per maand duurder zijn dan is toegestaan. Daar komt nog bij dat gemeenten zelden ingrijpen en huurders nauwelijks klachten indienen. De gemiddelde huurprijs voor een kamer is tegenwoordig 655 euro per maand. Sommige steden spannen de kroon: zo betalen studenten in Amsterdam, Utrecht en Nijmegen de huurprijs met bedragen van rond de 1000 euro. De stad die de meeste te dure kamers aanbiedt, is Amsterdam. Argos analyseerde daarvoor de prijzen van 334 kamers. Maar liefst 97 procent is te duur, gemiddeld zelfs met 421 euro. Daarna volgen Haarlem (94 procent) en Hilversum (86 procent), gevolgd door Leiden. Daar is 81 procent van de kamers gemiddeld 197 euro duurder dan zou mogen. Kanttekening: Argos analyseerde slechts 27 Leidse kamers. Volgens de onderzoekers grijpen gemeenten nauwelijks in, ondanks de invoering van de Wet betaalbare huur die in 2025 werd ingevoerd, waarmee gemeenten juist een middel in handen hebben om huisjesmelkerij tegen te gaan. Op vragen wat de gemeente Leiden vindt van het onderzoek en of deze verhuurders wel of niet worden aangepakt, wil een woordvoerder niet ingaan. 'Het onderwerp haakt aan bij een rapportage over de woningmarkt regulerende maatregelen. Deze rapportage is bijna gereed en delen we over twee weken met de Leidse gemeenteraad. Volgens goed gebruik informeren we in Leiden altijd eerst de raad, voordat we een toelichting delen met de pers.'

Er zijn wel degelijk richtlijnen om de omstreden Groot-Nederlandse Studentenvereniging (GNSV) te kunnen weren van de introductieweek, blijkt uit vrijgegeven woo-stukken. Maar toch besloot de universiteit anders.

DOOR MARK REID EN VINCENT BONGERS
FOTO'S FRANK PROVOOST

Het is pas maart', schrijft een geanonimiseerde medewerker van de Leidse universiteit in het voorjaar van 2025 in een mail, 'maar er wordt al gesproken over de omstreden Groot-Nederlandse Studentenvereniging (GNSV), die in 2024 en 2025 een kraam wil op de informatiemarkt tijdens de introductieweek. De documenten geven een beeld van een universiteit die niet goed weet hoe om te gaan met de aanwezig van de radicaal-rechtse vereniging. Opmerkelijk, want uit de documenten blijkt wel dat er duidelijke kaders bestaan over deelname van derden aan de El Cid-week, én dat er vanuit meerdere kanten met de universiteit zorgen zijn gedeeld over de vereniging die volgens sommige experts als extreemrechts moet worden gekwalificeerd. Zo stelde universiteitsraadspartij DSP-SC in september 2024 raadvragen waarin ze de deelname van de vereniging bekritiseren. In de vraag wijst de raads partij op banden van de GNSV met de Geuzenbond, een organisatie die door de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid als extreemrechts is aangeduid.

DSP-SC wijst verder nog op een artikel van de Volkskrant waarin wordt ingegaan op de racistische en antidemocratische ideeën van de GNSV en banden met nationale en internationale organisaties zoals de Action Radar Europe en de neonazistische Patriot Front. De GNSV krijgt landelijke bekendheid als een Nijmeegs (en voormalig Leids) lid in augustus 2025 wordt opgepakt op verdenking van wapenbezit en het vervaardigen van (onderdelen van) wapens en munitie. In februari van dit jaar is hij door de rechter tot twee jaar cel veroordeeld, waarvan een jaar voorwaardelijk. Ook zijn er na elke deelname van de GNSV aan de infomarkt protesten geweest tegen de deelname. Dit jaar gooide een actievoerder een stinkbom naar de kraam van de GNSV. Een jaar eerder werd de stand bekogeld met compost. Uit de documenten blijkt dat de universiteit ook op de hoogte was van de activiteiten van de GNSV, zoals de zogenaamde 'Boer Lives Matter'-borrel, verwijzend naar het niet-kloppende en racistische idee dat witte boeren in Zuid-Afrika slachtoffer zouden zijn van een genocide. Verder plaatste de GNSV in maart 2025 een foto op haar Instagram-account met daarop twee posters op een prikbord in een universiteitsgebouw met daarop een aankondiging van een manifestatie in Gent met de titel 'Generatie Remigratie'. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door

de radicaal-rechtse Vlaamse Nationalistische Studentenvereniging. Op de posters is een opstijgend vliegtuig te zien dat wordt uitgezwaaid door een juichende massa. Een vrouw toont een protestbord met daarop de tekst 'Buitenlandse verkrachters buiten'. Aangezien de post bij de woo-stukken zit, heeft de universiteit deze post van de GNSV gezien. De stukken citeren verder een onderzoeker van bureau NTA, dat zich bezighoudt met radicalisering en politiek extremisme en door de universiteit wordt geraadpleegd. Deze zegt dat 'de vereniging veel extreemrechtse elementen bevat' en dat deelname aan de El Cid ertoe kan leiden dat 'extreemrechtse ideeën normaliseren, doordat ze een plek krijgen op een fatsoenlijk, gelegiti-meerd podium'. Ook op andere plekken binnen de universiteit leidt de aanwezigheid van de GNSV tot ongemak. Lerarenopleiding ICLON wil een lid van de GNSV niet toelaten tot de lerarenmaster, zo blijkt uit de stukken. 'De opleiding wil niet met dit gedachtegoed geassocieerd worden. En daarnaast willen we ook niet dat dit gedachtegoed op middelbare scholen verder verspreid wordt.' Het is volgens de opleiding sowieso nutteloos om het lid toe te laten, omdat geen school hem een stageplek zou willen bieden en hij de opleiding dus niet met goed gevolg kan afronden. De universiteit laat in een reactie weten dat de betreffende student later wel is toegelaten tot de opleiding, nadat hij duidelijk had aangegeven zijn persoonlijke overtuigingen niet uit te dragen voor de klas. Uit de documenten blijkt ook dat de universiteit op verschillende momenten wel degelijk overweegt of de GNSV kan worden geweerd, maar er lijkt al snel geconcludeerd te worden dat daar geen grond voor is. 'Een vereniging is niet afhankelijk van toestemming van de universiteit om een vereniging te stichten', laat de universiteit weten in een reactie op het artikel in de Volkskrant. 'Het toestaan van deelname aan de informatiemarkt moet dan ook niet als zodanig worden gezien.' Afgelopen zomer zei de universiteit alsnog de toelatingseisen voor de infomarkt van de El Cid-week te heroverwegen. Rector Sarah de Rijcke noemde de deel-

name tijdens een universiteitsraadsvergadering 'een terugkerende zorg'. 'We hechten heel veel waarde aan de vrijheid van meningsuiting', stelde de rector. 'Het respectvol verschillen van mening hoort daarbij. Dat betekent niet dat we het gedachtegoed van bepaalde verenigingen onderschrijven; dat is absoluut niet het geval. We willen geen plek zijn die bijdraagt aan haatzaaien, discriminatie, racisme en geweld.' Maar heroverwegen van richtlijnen lijkt helemaal niet nodig. Uit de woo-stukken blijkt namelijk dat de huidige toelatingseisen al mogelijkheden bieden om een partij te weren van de infomarkt. Zo staat er onder andere dat 'de samenwerkende partij geen schade dient toe te brengen aan de goede naam van betrokken onderwijsinstellingen of de introductieweek' en 'de samenwerkende partij zich niet schuldig maakt aan het gebruik van opruiende teksten die kunnen aanzetten tot of bijdragen aan haat, geweld, racisme en discriminatie'. Uit de documenten is niet op te maken waarom volgens de universiteit de vereniging niet op basis van de richtlijnen geweerd kan worden. Mare vroeg de universiteit om opheldering. Het college is er niet van overtuigd dat de GNSV de grenzen omschreven in de richtlijnen heeft overschreden, laat woordvoerder Mischa van Vlier weten in een reactie. 'De universiteit had ten tijde van de besluitvorming geen concrete signalen ontvangen dat deze organisatie de richtlijnen voor deelname aan de informatiemarkt aantoonbaar had overtreden', aldus Van Vlier. 'Een bepaald politiek gedachtegoed alleen is bovendien geen grond voor uitsluiting. De universiteit is immers geen politieke organisatie met een bepaalde signatuur of voorkeur. 'Op basis van de huidige richtlijnen was er dus geen grond voor uitsluiting. En op dit moment zijn die richtlijnen het enige handvat waarmee de universiteit kan werken.' Ook opvallend: in de woo-stukken lijken de overwegingen of de GNSV mag worden toegelaten, te worden gekoppeld aan deelname van klimaatactiegroep Extinction Rebellion (XR) aan de infomarkt. Uit het vrijgegeven document 'Analyse mogelijke uitsluiting partijen El Cid' heeft het bestuur van de introductieweek verschillende scenario's uitgewerkt waarin beide,

alleen XR, of geen van beide groepen mee mogen doen. Zo is volgens de uitwerking een voordeel van deelname van beide groepen dat 'elke partij die toegevoegde waarde heeft voor de deelnemer welkom is (inclusief)'. Een nadeel is volgens het bestuur dan weer dat 'XR en GNSV allebei een actuele gevoelige reputatie in het nieuws hebben'. Maar uitsluiting van alleen GNSV wordt weer als lastig gezien. 'Hoe verdedig je dit als je wel vrijheid van meningsuiting wil behouden?' Van Vlier ontkent echter dat XR en GNSV worden gelijkgeschakeld. 'De twee genoemde organisaties worden niet met elkaar vergeleken', beweert hij. Volgens hem wordt in de stukken 'duidelijk aangegeven' dat het om een 'separate casus' gaat. Dat lijkt een semantische discussie. Want het klopt weliswaar dat er in het document 'Infomarkt overleg partijen El Cid' bijlage overwegingen deelname' een tussenkop luidt: 'Separate casus: Extinction Rebellion'. Maar daaronder wordt de parallel met GNSV juist wél getrokken: 'Staat los van de GNSV als concrete aanleiding, maar goed ter informatie dat Extinction Rebellion afgelopen jaar wel aanwezig mocht zijn. Dit jaar zullen zij ongetwijfeld ook weer een aanvraag doen, in dit licht (en van andere vergelijkbare partijen — die tot burgerlijke ongehoorzaamheid oproepen en dit zelf ook tot uitvoering brengen) is het goed de aanvraag van GNSV in dit licht te bekijken.' Het college van bestuur zit met de kwestie in de maag. 'De universiteit beseft natuurlijk terdege dat deelname van de GNSV aan de informatiemarkt tot onrust en bezorgdheid binnen delen van onze gemeenschap heeft geleid', aldus Van Vlier. 'Dit nemen wij zeer serieus. Leden van het college hebben onlangs enkele gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van onze gemeenschap die moeite hebben met deelname van de GNSV. Deze gesprekken krijgen tijdens het komend academisch jaar een vervolg. Ook willen wij in gesprek gaan met vertegenwoordigers van de GNSV zelf.' 'Ondertussen roepen wij leden van onze universitaire gemeenschap op om, wanneer zij worden geconfronteerd met zaken die in strijd met onze regels zouden zijn, dit bij de universiteit te melden. Binnen onze universitaire gemeenschap is geen enkele ruimte voor het aanzetten tot discriminatie of geweld.'

College van bestuur wil twee extra vice-rectoren, bij de raad heerst wantrouwen

Het college van bestuur wil twee extra vice-rectoren aanstellen als 'extra capaciteit bij cruciale universiteitsbrede dossiers'. De universiteitsraad is zeer kritisch, gelet op het vorige vice-rectordebacle. 'Tegelijkertijd wordt er bezuinigd.'

DOOR VINCENT BONGERS

Het college wil twee vice-rectoren in deeltijd aanstellen om effectiever te kunnen besturen. De universiteit krijgt namelijk met steeds meer complexe vraagstukken te maken, zoals AI, cybersecurity, kennisveiligheid, internationalisering en de LDE-samenwerking met de TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Ook zijn er veel meer externe zaken waar het college bij is betrokken. Met name in politiek Den Haag, maar ook met betrekking tot de Europese Unie. 'We proberen extra capaciteit te creëren om ons bij cruciale universiteitsbrede dossiers te ondersteunen', zei collegevoorzitter Luc Sels deze zomer tijdens de universiteitsraadsvergadering. 'Met hen willen we de snelheid in afhandeling van deze dossiers verhogen en onze slagkracht vergroten.'

Het collegevoorstel is om een vice-rector onderzoek en een vice-rector onderwijs aan te stellen, elk voor 0,5 fte. Na twee jaar volgt een evaluatie. De kosten zijn jaarlijks rond de 150.000 euro. 'Het zijn geen bestuurders', benadrukte Sels. 'Dit is een bescheiden stap naar meer menskracht om al deze dossiers goed aan te pakken.' Het plan ligt uiterst gevoelig in de raad. In april 2024 stelde het vorige college Erwin Muller, toenmalig decaan van de Haagse Faculty of Governance and Global Affairs, aan als vice-rector organisatieontwikkeling. Die benoeming leidde tot een stevig conflict tussen raad en college. Muller presenteerde zich namelijk al in een filmpje op YouTube als vice-rector, tot woe van de raad die nog advies moest geven over die benoeming.

Toch werd Muller vice-rector. Het werd geen succes. Hij kreeg de opdracht om de diensten van de universiteit anders in te richten en schreef daar een plan voor, dat vervolgens afgelopen januari door de raad werd gekraakt. Vervolgens werd bekendgemaakt dat Muller stopte als vice-rector: per 1 april is hij staatsraad bij de afdeling Advisering van de Raad van State. Het voorstel om nu twee vice-rectoren aan te stellen, werd dan ook met veel wantrouwen benaderd door de medezeggenschap. Dat nam niet af door de in eerste instantie gebrekkige informatie die het college gaf over de plannen. 'Ons bekreep een gevoel van déjà vu toen we een aantal weken geleden een heel algemeen stuk kregen over de vice-rectoren', vertelde raadslid Patrick Klaassen van personeelspartij UB. Later kwam er wel meer uitleg. 'Maar het is nog steeds niet duidelijk vastgelegd wat ze gaan doen en wat hun verantwoordelijkheden zijn.'

De raad besloot tijdens een eerdere vergadering dat er meer informatie nodig was om een oordeel te kunnen vellen. De raad in nieuwe samenstelling, die deze maand aantreedt, moet uiteindelijk een besluit nemen. Tijdens de vorige vergadering klonk er nog de nodige kritiek. 'Ik begrijp op zich dat het college verwacht meer slagkracht te krijgen met de vice-rectoren', aldus Mark Dechesne van personeelspartij IAG. 'Tegelijkertijd wordt er vijf procent bezuinigd op de universitaire diensten. Mogelijk zal de

slagkracht juist minder worden door die besparingen.' 'Het lijkt me onvermijdelijk dat met twee mensen erbij de managementstructuur complexer wordt', vond Gerrit Schaafsma van personeelspartij IAG. 'Ik maak me er zorgen over dat de organisatie meer *top heavy* wordt, terwijl we in een moeilijke financiële situatie zitten. Laten we dat niet doen.' Agur Sevink van personeelspartij UB vulde aan: 'Misschien moeten we geen extra laag toevoegen, maar andere prioriteiten stellen.'

Schaafsma: 'Soms moet je juist minder doen als universiteit. Wat is de consequentie als de vice-rectoren er niet komen?' 'De vice-rectoren nemen opdrachten aan van het college ter ondersteuning', reageerde Sels. 'We leggen geen extra financiële druk op de universiteit met de aanstelling van deze vice-rectoren.' Het geld voor de functies komt uit de pot waaruit de vertrokken Muller werd betaald. 'Als ze er niet komen, blijven we als college uiteraard ons uiterste best doen om er het beste van te maken. Ik betwijfel echter of we dan beter af zijn.'

'Door een betere coördinatie door de vice-rectoren kan er juist ook minder van de organisatie worden gevraagd', vulde rector Sarah de Rijcke aan. 'Het idee is juist dat er niet meer dingen bijkomen, maar dat we bepaalde dossiers effectiever aan gaan pakken. We moeten leren om over kolommen heen te werken.'

Ook voor de raad zou dat positief zijn, volgens haar. 'Er komen betere raadsstukken en we krijgen samen een scherper beeld van waar onze prioriteiten liggen.'

Sels: 'We bekijken na twee jaar of dit model functioneert. Is dat niet zo, dan stopt het, of wordt er stevig bijgestuurd.' Voor Klaassen was het vooral essentieel dat het college helder en transparant is over de plannen. 'Ik wil de functieprofielen en de opdrachtbeschrijvingen zien van de dossiers die ze gaan behandelen. Wat gaan ze doen en waarom kan de huidige organisatie dat niet opvangen?'

Sels wilde niet al de gevraagde informatie leveren. 'Het is niet verstandig om alles wat de vice-rectoren kunnen gaan doen van tevoren dicht te timmeren. Er is flexibiliteit nodig als het gaat om de dossiers.' Klaassen: 'Werk per vice-rector alvast een dossier verder uit waar ze zich op gaan richten. Dan wordt het voor ons allemaal duidelijker.'

Sels vond dat acceptabel. Hij wilde dan wel eerst een signaal van de raad krijgen of deze inspanning kans van slagen heeft. 'Ik zou heel blij zijn als we met de raad naar een principe-akkoord kunnen gaan en dat na de zomer verder invullen. Eventuele instemming volgt uiteraard in september.' Vice-collegevoorzitter Timo Kos: 'Als er geen enkele steun is vanuit de raad, dan is dat ook duidelijk.'

Voor de raad kon er geen sprake zijn van een akkoord maar kwam wel met een indicatie. Een raadsmeerderheid vond dat als het college het voorstel verder uitwerkt, met een duidelijk functieprofiel en een voorbeeld van een dossier per vice-rector, er vooralsnog toekomst is voor de plannen.

Foto Max Knevel

Altijd maar verdwalen

Op Lowlands bouwden Leidse psychologen een doolhof om onderzoek te doen naar atopia, ook wel 'ruimtelijke dyslexie'. 'Zo'n één op de twintig mensen verdwaalt de hele tijd, iedere dag, en we weten er niks vanaf.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

'Ik kon de weg echt niet vinden.' Anne Bertels (22) komt lachend uit een container lopen die op het terrein van Lowlands in Biddinghuizen staat. Tijdens het festival gebruiken wetenschappers het publiek als proefkonijn voor verschillende experimenten onder de noemer Lowlands Science. Leidse psychologen hebben hier een donker doolhof neergezet, de zogenoemde Space Maze. Een lange rij bezoekers staat te wachten om naar binnen te mogen. Onderweg krijgen ze raketten, buitenaardse wezens en planeten te zien. Het doel van de onderzoekers: ontdekken of de proefpersonen atopia hebben: de neiging om voortdurend te verdwalen.

'Nou ja, ik vond de weg wel naar buiten, zoals je ziet', zegt Bartels. 'Maar misschien heb ik wel atopia. Als ik naar huis moet, weet ik de weg wel, maar als ik een rondje ga wandelen moet ik wel echt Google Maps erbij houden. Of ik zeg tegen anderen: "Doe jij de route maar, ik loop wel met je mee."'

'Mensen met atopia verdwalen heel de tijd, iedere dag', zegt navigatie-expert Ineke van der Ham, hoogleraar technische vernieuwingen in de neuropsychologie. 'Makkelijk gezegd is atopia "ruimtelijke dyslexie". De meeste mensen bouwen een soort mentale plattegrond op. Maar dat lukt hen niet.' Deze groep is namelijk afhankelijk van herkenningspunten. 'Ze letten bijvoorbeeld op de rode bloemetjes of de blauwe auto, maar als zo'n herkenningspunt verdwijnt, zijn ze de weg kwijt. Daarbij lukt het minder goed om ruimtelijke informatie te onthouden. Als je zegt: "Ga hier de hoek om, dan rechts bij de rotonde en vervolgens links", krijgen ze dat niet voor elkaar.'

Volgens Van der Ham kan het zelfs zo ver gaan dat iemand die al dertig jaar in hetzelfde huis woont, zich niet kan voorstellen hoe de straat eruitziet om de hoek. 'Die mensen weten misschien wel dat ze het hebben, maar ze hebben er

geen naam voor.'

Momenteel worden mensen namelijk niet gediagnosticeerd met atopia. 'Dat hopen wij dus te doen. Er is nu alleen nog geen test voor.'

Het ontbreken van een diagnose kan lastig zijn voor mensen die er dagelijks mee kampen, stelt de hoogleraar. 'Het levert bij sommigen heel veel schaamte op. Mensen bedenken allerlei trucjes om hun moeite met navigeren te verbergen. Dan zeggen ze steeds dingen als: "Ik loop wel achter jou aan", of: "Zullen we bij mij afspreken?" Volgens Van der Ham hebben veel meer mensen atopia dan ze denken. Zo deed ze eerder onderzoek met een willekeurige groep van 880 mensen. 'Zo'n één op de twintig mensen bleek het te hebben, maar we weten er nog bijna niks over. Zijn ze jonger, ouder, mannen, vrouwen of is het gewoon echt iedereen?'

Met zestigduizend bezoekers en 140 hectare aan festivalterrein is Lowlands een ideale onderzoekslocatie voor de Leidse psychologen. 'Die vijf procent mensen met atopia, loopt hier gewoon tussen. En als je ergens kunt verdwalen is het hier wel. Daarnaast hebben we hier een heel diverse onderzoeksgroep. Alles loopt hier, van jong tot oud.'

Met eventueel alcohol- en drugsgebruik van de feestgangers houden de onderzoekers wel rekening. 'Dat vragen we gewoon. We maken duidelijk dat we daar geen oordeel over hebben, maar we moeten het wel weten.' Deelnemers moeten niet alleen de uitgang van het doolhof weten te vinden, maar ook onthouden wat ze onderweg tegenkomen, waar ze dat hebben gezien en welke route ze hebben gelopen. Bartels: 'Ik kon echt geen enkele vraag accuraat beantwoorden.'

'Ik vond de ster en de maan makkelijk te onthouden', zegt Frederique Hubbelmeijer (28). Haar vriend Chris (29) probeerde precies te onthouden hoe hij zigzaggend door het doolhof liep. 'Ik had wel heel erg in mijn hoofd dat

ik moest onthouden: waar heb ik wat gezien? Maar toen kwamen al die vragen en toen was ik het alweer vergeten. Het waren ook heel veel vragen.' Frederique: 'Zeven vragenlijsten!'

Ook moeten de proefpersonen op een iPad aanwijzen waar bepaalde locaties op het Lowlandsterrein zich bevinden. 'Dat ging eigenlijk wel aardig. Ik heb op zich wel richtingsgevoel en let wel op herkenningspunten, maar eigenlijk gebruik ik altijd Google Maps.' Chris zegt Google Maps juist wat vaker links te laten liggen: hij wil vaker lekker om zich heen kijken.

'Dat zou ik ook aanraden', vertelt Van der Ham. 'Die technologie is heel mooi, maar die afhankelijkheid is heel kwetsbaar. We krijgen nu een generatie die niet meer na hoeft te denken over de route. Dat is zonde, want je kunt jezelf heel goed trainen om beter met atopia om te gaan.'

Ze vermoedt dat mensen met atopia een minder sterke verbinding hebben tussen de hippocampus en de frontalkwab in de hersenen, de plek waar je langetermijnherinneringen worden opgeslagen. 'Het is alsof de locatie-informatie daar gewoon verdwijnt. Het lijkt erop dat mensen met atopia ook minder goed zijn in het herinneren van wat ze zelf hebben meegemaakt. Ik ben dolgelukkig als het ons lukt om dat hier op Lowlands aan te tonen.'

Of haar vermoedens kloppen, moet nog uit de analyses blijken. In totaal deden 293 festivalgangers mee, van wie volgens de hoogleraar zo'n 55 atopia hebben.

'Het lijkt erop dat best wat mensen ons expres hebben opgezocht, maar dat laat ook wel weer zien dat het leeft bij die mensen. Heel net is de steekproef uiteindelijk niet.' Desondanks vindt ze het nog steeds een geslaagd project. 'We gaan vooral kijken naar het contrast in prestatie en de scores van mensen met en zonder atopia. Dat is voor ons uiteindelijk de belangrijkste vraag.'

Foto Bart Heemskerck

Deze kamers komen nooit meer terug

Twee jaar jaar geleden ging het Matthias de Vrieshof-gebouw dicht voor renovatie. Dat betekende het einde van kamers van onderzoekers die propvol met boeken en curiosa stonden. Voordat ze sneuvelden zijn kantoren gefotografeerd en nu zijn ze te zien in een expositie. ‘Dit voelt als het einde van een tijdperk.’

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN
FOTO'S KUNO JANSEN

‘Elke kamer was een kleine wereld’

Het kantoor van Gabriëlle van den Berg, hoogleraar cultuurgeschiedenis van Iran en Centraal-Azië, staat nog steeds vol met persoonlijke souvenirs. ‘Ze vertegenwoordigen voor mij hoe ongelooflijk gastvrij mensen mij altijd tegemoet zijn getreden.’

‘Ik heb meer dan twintig jaar in de Matthias de Vrieshof gezeten. Wat ik zo mooi vond aan die oude kamers, was dat ze allemaal een eigen karakter hadden. Je zag meteen wie er werkte en wat iemand onderzocht. Het waren kleine werelden op zichzelf. ‘Mijn eigen kamer stond ook vol met spullen die ik heb verzameld over mijn onderzoek. Zoals de de hoesjes die ik heb verzameld van een religieuze minderheid in het Pamir-gebergte van Tadzjikistan. Het zijn voor een groot deel cadeaus van mensen bij wie ik heb gelogd of die ik tijdens mijn veldwerk heb ontmoet. Ze vertegenwoordigen voor mij hoe ik daar heb kunnen werken en hoe ongelooflijk gastvrij mensen mij altijd tegemoet zijn getreden. ‘Naarmate ik ouder word, worden die spullen steeds bijzonder. Sommige van die mensen zijn inmiddels overleden, anderen spreek ik nog wel eens en weer anderen helemaal niet meer. ‘Ik heb mijn nieuwe kamer natuurlijk ook weer persoonlijk ge-

maakt, met posters en boeken, maar in de Matthias de Vrieshof zat veel geschiedenis. Een poster uit Samarkand is mij bijvoorbeeld heel dierbaar. Die komt uit de tijd dat ik in Centraal-Azië studeerde. Als ik daarnaar kijk, denk ik terug aan een periode waarin alles nog voor mij als student open lag en ik ontzettend veel vrijheid voelde. ‘Dat is ook waarom ik zo blij ben met deze tentoonstelling. Een werkkamer aan de universiteit is eigenlijk een soort curiosakabinet. Bij Petra (zie portret 2) zie je film posters, bij Remco (zie portret 3) alles uit Korea en bij Peter Webb een muur vol Arabische boeken. Zo’n kamer laat niet alleen iets zien van een persoon, maar ook van een vakgebied. ‘Ik vind het jammer dat er in de nieuwe gedeelde kantoren minder ruimte is voor zulke persoonlijke omgevingen. Natuurlijk is het ook goed om af en toe keuzes te maken; ik hecht veel waarde aan spullen en doe niet snel iets weg. Maar juist die voorwerpen maken onderzoek tastbaar. Ze vormen vaak het begin van een gesprek. ‘Ik vind het daarom ontzettend leuk dat deze foto’s er zijn. Ze laten een manier van werken zien die misschien aan het verdwijnen is: de wetenschapper met een eigen kamer, vol boeken, herinneringen en verhalen.’

Van buiten leek de Matthias de Vrieshof aan de Witte Singel weinig meer dan een anoniem kantoorgebouw uit de jaren tachtig. Maar achter bijna alle deuren in het pand ging een kleurrijke wereld van talen, boeken, onderzoeksobjecten en verzamelingen schuil. Toen de strenge regels bekend werden over wat er wel en niet mee mocht naar de nieuwe, gedeelde werkplekken in het Herta Mohr-gebouw, moesten wetenschappers van de afdeling niet-westerse talen en culturen afscheid nemen van een deel van de eigen collecties.

Vlak voor de verhuizing in 2024 vereeuwigde de Leidse Amateur Fotografen Vereniging de kantoren, waar sommige wetenschappers in soms meer dan twintig jaar hun collectie opbouwden, op de gevoelige plaat. De foto’s zijn nu te zien in de tentoonstelling ‘Waar wetenschap woont’ in de foyer van het stadhuis.

Foto-expositie ‘Waar Wetenschap Woont’, foyer stadhuis, Stadhuisplein 1, de tentoonstelling is nog tot en met 11 september 2026 te zien

‘Een eigen plek is belangrijk’

Petra Sijpesteijn, hoogleraar Arabisch, was in eerste instantie bang dat het Herta Mohr-gebouw een kille omgeving zou zijn. ‘Je ziet elkaar daar vaker. Ik vind het een geweldige ruimte.’

‘Ik vond het in eerste instantie niet zo leuk om hoogleraar te zijn, omdat je allemaal managementdingen moet doen. Toen kreeg ik een coach die zei: “Je moet symbolen om je heen hebben waarom je dit doet, wat je stimuleert en wat je blij maakt in je vakgebied.” Zoals je ziet, ben ik dat gaan doen. ‘Ik doe sociale geschiedenis, het dagelijks leven van mensen die in het islamitische rijk leefden. Als ik naar het Midden-Oosten reis, kom ik altijd met dingen terug. Ik heb bijvoorbeeld lampions die tijdens de ramadan worden gebruikt, maar ook een christelijk-Egyptisch icoon en dingen uit de Koptische kerk. ‘Die dingen weerspiegelen wat ik doe. Ik werk met brieven die in het verleden op papyrus zijn geschreven en gewoon werden weggegooid. Het zijn geen met goud bestikte boeken, maar wegwerpspullen. Ik ben geïnteresseerd in hoe mensen hun dagelijks leven inrichten, of eigenlijk: hoe je dat dagelijks leven kunt reconstrueren. ‘Toen we hoorden dat we gingen verhuizen, dacht ik vooral aan al-

le manieren waarop ik mijn kamer gebruikte. Ik had bijvoorbeeld eens een student die heel verdrietig werd. Ik dacht: hoe ga ik dat straks doen als ik de kamer met een collega deel? Ik was ook bang dat het echt een kille, zakelijke omgeving zou worden. ‘Maar ik moet zeggen: als gebouw werkt het Herta Mohr veel beter. Iedereen komt binnen via die grote plek, je ziet elkaar daar vaker, je ziet andere mensen lopen, je zwaait meer naar elkaar. Ik vind het een geweldige ruimte als je binnenkomt. Daar ben ik heel blij mee. ‘Maar ik vind het nog steeds belangrijk dat je een eigen plek hebt, die je ook helemaal eigen kunt maken. Als ik een stom administratief karweitje aan het doen ben, hoef ik soms alleen maar even om me heen te kijken en denk ik: daar doe ik het voor. ‘Ik vind het geweldig dat deze tentoonstelling laat zien wat er achter die deuren zit. Ik hoop dat mensen denken: jeetje, dat zit dus allemaal in die gebouwen. Dat ze zich realiseren wat een rijkdom de universiteit herbergt. Die rijkdom bestaat niet alleen uit de spullen die we hebben kunnen meenemen, maar ook uit de kennis en de mooie dingen die we bestuderen, waar we over praten en college over geven.’

‘We zijn een verdwijnend soort mens’

Voor Remco Breuker, hoogleraar Koreastudies, werkt een kamer delen niet. ‘Ik hou niet van praten, ik wil lezen.’

‘De Matthias de Vrieshof was een oerlelijk gebouw natuurlijk, maar ik had een heerlijke kamer. Veel van mijn boeken heb ik daar geschreven. Ik heb hier in het Herta Mohr-gebouw nog geen pagina kunnen schrijven. Hier heb ik te veel prikkels: ik zit achter een grote glazen wand, iedereen kan me zien zitten. ‘Ik heb in de verhuizing een derde van mijn boeken weggedaan, een derde naar huis en een derde staat hier nog. We krijgen hier simpelweg te weinig ruimte. Ik krijg te horen: maar je hebt toch pdf’s tegenwoordig? ‘Veel geesteswetenschappers werken het liefst met boeken en niet alles is digitaal. Als ik vertalingen maak, liggen er soms tien boeken open. Of je geeft me tien schermen waarop ik alles tegelijkertijd kan openzetten, anders werk ik niet zo snel. Dus dat doe ik nu allemaal thuis, want in dat kleine kantoor kan dat niet. ‘Ik wil een deur achter me kunnen dichttrekken en werken. Ik moet een kamer delen, dat vind ik ook niet super. Ik ben wetenschapper, ik schrijf veel, ik lees veel. En dat doe ik in afzondering.

Ik hou niet van praten, ik wil lezen. Als ik mensen wil zien, dan loop ik wel naar ze toe. Dan heb ik niet van die bedachte paden nodig om elkaar dan semi-toevallig tegen het lijf te lopen en een leuk gesprek te beginnen. ‘Ik heb het idee dat er bij het ontwerp niet heel erg rekening is gehouden met wat wetenschappers zelf willen. De kamers zijn klein, maar de paden tussen de kamers en de gangpaden zijn zo breed dat er een tank doorheen kan rijden zonder ongelukken. Er is ruimte genoeg, maar je moet kiezen voor wie die ruimte dan is. En die ruimte is blijkbaar niet voor de wetenschappers. Die moeten het werk thuis doen, is dan de conclusie. ‘Mijn oude kamer werkte ook voor de begeleiding van studenten. Ik had een bureau waar ik met pho- en masterstudenten dingen kon bekijken, opzoeken en laten zien. Dat kan allemaal niet meer. Dit voelt echt als het einde van een tijdperk. ‘Ik mis mijn kantoor heel erg. Het is waar ik het meest positief ben geweest. Ik heb er het ene en het andere boek geschreven. ‘Het is jammer dat dit nu niet meer kan. Ik heb geen hoop dat het ooit weer bij het oude komt. Wij zijn toch een verdwijnend soort mens.’

Archeologie is nog niet klaar met de cultuurverandering

Na het wangedrag van hoogleraar archeologie Corinne Hofman en haar partner Menno Hoogland startte de faculteit een cultuurveranderingstraject. Dat gaat langer duren dan gepland. 'We hebben heel hard gewerkt, maar dit is niet van vandaag op morgen opgelost.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG

Het onderzoeksbureau Breinkorf, het externe bedrijf dat het cultuurveranderingstraject bij de faculteit Archeologie leidt, blijft nog een half jaar langer aan. 'Het was een beetje te vroeg om te stoppen', zei hoofd bedrijfsvoering Jan Pronk onlangs tijdens de faculteitsraad. Naar aanleiding van het wangedrag van hoogleraar Corinne Hofman en haar partner Menno Hoogland is de faculteit Archeologie in september 2024 begonnen aan een cultuurveranderingstraject. Daarin wordt de faculteit begeleid door Breinkorf. In de afgelopen twee jaar werden er focusgroepen en (weerbaarheids)trainingen georganiseerd, waaraan de gehele staf meedeed. Ook studenten konden deelnemen. Maar aan het begin van het traject was het voor veel medewerkers nog onduidelijk wat Breinkorf zou bijdragen. In december 2024, na het eerste semester, voelde het proces voor faculteitsraadsleden 'nog vrij stil', en vroeg de raad zich af hoe succesvol resultaat kon worden gemeten. Een jaar later, in december 2025, klonk een positiever geluid. 'Het is goed dat we in het proces zitten en medewerkers zijn blij eraan te kunnen bijdragen. Er was veel behoefte aan betere communicatie en dialoog. Met deze sessies worden die nu aangeboden', zei toenmalig faculteitsraadsvoorzitter Marie Soressi destijds tegen de raad.

'Je kan geen situatie bereiken waarin er nooit meer wat gebeurt. Dat is een utopie'

De volgende stap, die naar verwachting tot december 2026 zou duren, is het uitfasen van Breinkorf en zorgen dat de faculteit het traject zelf overneemt. 'We hebben zoveel trainingen en bijeenkomsten gehad met elkaar, maar op een gegeven moment wil je het weer in de reguliere lijn van werk opnemen', aldus Pronk. 'Hoe ga je dat dan bestendigen? Het leek ons verstandig om daar nog ietsje extra faciliteiten, hulp en aandacht aan te besteden.' Tot aan de kerst wordt daar samen met Breinkorf een plan voor gemaakt. De komende maanden worden er vrijwillige cursussen aangeboden in feedback geven en ontvangen. Mensen in leidinggevende functies volgen nog extra trainingen. De *active bystander*-training die aan eerstejaars studenten werd aangeboden, blijft structureel op het programma staan, vertelde Pronk aan de faculteitsraad. Voor de zomer werd een bijeenkomst georganiseerd om de eerste twee jaar van het traject af te sluiten. 'De conclusie was daar dat de verandering voelbaar en zichtbaar is', licht Pronk telefonisch toe. 'Maar we zijn nog niet klaar. Een cultuurveranderingstraject duurt gemiddeld genomen zomaar drie tot vijf jaar. En daar zitten wij nog niet.' 'We hebben in de afgelopen jaren veel gedaan, denk aan een vernieuwde code veldwerk, veldwerkvoorbereidingen, veldwerkevaluaties die worden gedaan onder studenten. Maar ook hebben we meldingsroutes en mechanismes in gang gebracht.' Dat moet volgens hem ook geïnternaliseerd worden. 'En daar hebben we Breinkorf voor nodig gehad. Het gaat ook over welk gedrag je ziet in de organisatie en wat daarin verandert. En wat is het gevoel van de mensen? We hebben daar heel hard aan gewerkt, maar dit is niet van vandaag op morgen allemaal opgelost.' Het doel van de komende maanden is om steeds meer de regie over te nemen van Breinkorf. 'We hebben veel trainingen gehad, nu is de vraag: Als je het dan loslaat, wat bekijft daarvan? Daar willen we nu nog wat extra tijd in steken: hoe zorgen we ervoor dat we dat thema levend houden?' 'Je kan geen situatie bereiken waarin er nooit meer wat gebeurt. Dat is een utopie. Maar als er een probleem is, wil je dat het helder is waar je je moet melden, dat het dan serieus wordt behandeld, dat er goed over wordt gecommuniceerd. Zodat het nooit meer zo ongeloflijk diepgaand en lang kan blijven doorgaan als dat er rondom de casus (zoals de faculteit en universiteit het wangedrag van Hofman en Hoogland noemt, red.) is gebeurd.'

Geneeskundestudenten krijgen pittige militaire ontgroening

De nieuwe studenten die aan het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) de opleiding tot operatieassistent of anesthesiemedewerker gaan volgen, stonden maandag voor een grote verrassing toen ze ineens op het helideck van het gebouw in overalls werden gehesen. Om de kersverse lichterdingen te stomen voor hun nieuwe leven, stond hen een militaire teambuildingsdag te wachten. Deze bootcamp valt binnen het Future-Fit-programma, een initiatief van het LUMC en het Haaglanden MC. Volgens hen is de fysieke en mentale krachttraining van cruciaal belang op de ok. Op deze manier zouden de studenten worden klaargestoomd voor de stresssituaties en

communicatiestijl op hun toekomstige werkvloer. In plaats van een simpel voorstelrondje zou deze fysiek uitbuitende introductie beter bijdragen aan de onderlinge band van de studenten. Ze werken samen om loodzware spullen, een brancard met een medestudent, autobanden en putdeksels van de ene naar de andere plek te sjouwen. Zo leren ze elkaar goed kennen en vormen ze een hechte club met elkaar, in leuke maar ook in zwaardere en stressvolle situaties.

DOOR ELINE DIRVEN
FOTO TACO VAN DER EB

Wie zijn wij? (En nog zeven vragen over *Mare*)

Hallo eerstejaars! Aangenaam: wij zijn het Leids universitair weekblad Mare. En omdat er aan de universiteit én in de journalistiek geen domme vragen bestaan, stellen we er acht over onszelf, zodat jullie ons kunnen leren kennen.

DOOR FRANK PROVOOST
ILLUSTRATIE SILAS.NL

1. Waarom heeft de Leidse universiteit een eigen krant nodig? Daar gebeurt toch helemaal niets?

Pardon? Daar gebeurt juist hartstikke veel. Het is een intellectueel broei-nest waar 35.000 studenten en ruim 6000 medewerkers zich bezighouden met alle mogelijke soorten kennis: van kleitabletten tot k-pop, van de oerknal tot meerkoeten die nesten bouwen van plastic afval. In die steeds verder uitdijende gemeenschap liggen de verhalen voor het oprapen.

2. Maar wacht even, de universiteit heeft toch een even snel uitdijende afdeling voorlichting en communicatie die dat kan doen?

Dat klopt, maar voorlichters zijn er – begrijpelijkwijs – om de glorie en de eer van de universiteit te benadrukken. Zij schrijven niet over dingen die minder goed gaan.

3. Wat gaat er allemaal mis dan?

De immense kamernood onder studenten, ingrijpende bezuinigingen, wetenschapsfraude, ontspoorde ontgroeningen, studieverenigingen waar studenten elkaar zwartmaken en zelfs wegpesten, terrorprofs die tientallen jaren angst zaaien, klokkenluiders die vergeefs misstanden melden en daarna worden vernalen, jongeren die gebukt gaan onder groeiende studieschuld/mentale problemen/klimaatstress, felle protesten en bezettingen waarbij studenten door beveiligers in burger worden bespioneerd of door de ME bewusteloos worden geslagen. Nog meer voorbeelden?

4. Maar eh... Mare schrijft toch gewoon wat de universiteit wil?

Nou, nee hoor. De redactie is onafhankelijk en kan over alles kritisch verslag doen. Dat is ook afgesproken met het college van bestuur en vastgelegd in een redactiestatut.

5. Huh? Maar waarom zou een universiteit in vredesnaam betalen voor haar eigen slechte nieuws?

Omdat uitgerekend aan de universiteit alles draait om kennis en de uitwisseling van ideeën. De academie is geen multinational waar aandeelhouders en woekerwinsten heilig zijn en alle communicatie beperkt moet blijven tot een fonkelende glossy waarin uitsluitend lof en bewondering klinkt voor alle topprestaties. De belangrijkste taak van de universiteit is: studenten opleiden tot kritische denkers. Daarbij is zelfreflectie onontbeerlijk. Zeker aan het zogeheten *praesidium libertatis* (bolwerk der vrijheid - het motto van de Leidse academie) is het niet meer dan vanzelfsprekend dat het bestuur onafhankelijke journalistiek ondersteunt, een breed debat met een veelvoud aan opinies aanmoedigt en altijd bereid is verantwoording af te leggen over het beleid... én eventuele blunders.

6. Zoals?

De 371 slimme camera's die in alle gebouwen werden ophangen zonder studenten en medewerkers daarover te informeren én zonder de benodigde digitale beveiliging en privacy-voorwaarden op orde te hebben. Onze onthulling over #cameragate leidde naast grote onrust ('ik trok mijn wenkbrauwen op', zei de minister van Onderwijs) ook tot protesten in Leiden en Den Haag. Hoewel het bestuur aanvankelijk sputterde over 'onjuiste berichtgeving', bevestigde een onafhankelijk onderzoek onze bevindingen. De camera's zijn uitgezet.

7. Dus jullie zoeken voortdurend naar onheil?

Integendeel. Onze journalistiek is juist ook een belangrijke verbinden-de factor. De universiteit is namelijk een nogal versplinterde verzameling van losse satellieten die her en der over Leiden en Den Haag zijn verspreid. Al die faculteiten en instituten weten niet zo gek veel van elkaar. Via *Mare* kunnen ze elkaar leren kennen. Rechtenstudenten ontdekken dat hun hoogleraar ook advocaat is van een gevangene die al ruim twintig jaar zonder enige vorm van proces (of zelfs maar aanklacht) vastzit in Guantanamo Bay. Een geniale natuurkundeprof komt er via de krant achter waarom sommige studenten hun verenigingskleden nooit wassen (ook als die gaan schimmelen).

8. Waar vind ik jullie?

Onze gratis krant verschijnt iedere donderdag en ligt in alle universitaire gebouwen, boekwinkels, bibliotheken en het gemeentehuis. Het heetste nieuws vind je op mareonline.nl, onze app en social media (@weekbladmare). Het adres van de redactie: Rapenburg 38, redactie@mare.leidenuniv.nl. En andersom zijn wij ook op zoek naar jullie. Zijn er zaken waaraan wij aandacht moeten besteden? Of wil je zelf voor ons schrijven, tekenen, fotograferen, podcasts en/of video's maken? Laat het ons weten. En geniet vooral van je tijd in Leiden!

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftientig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, | +31 (0)23-5714745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl of weekbladmare@protonmail.com
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie:

Frank Provoost:
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie:

Vincent Bongers
v.bongers@mare.leidenuniv.nl
Marcïelle van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Vincent de Groot (stagiair)
Eline Dirven (stagiair)

Medewerkers:

Emiel Beinema | Lente van den Berg |
Lisa Boshuizen | Remco Breuker | Carmen
Brouwer | Tirza de Graaf | Lorenzo Gerritsen
| Valérie Krah | Henrik Laban | Marieke
Nolten | Giselle Maria Timmers | Renske
Veldman

Art direction en vormgeving:

Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie:

Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties:

Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk:

Rodi Rotatiedruk, Broek op
Langedijk

Advertenties:

Bureau van Vliet B.V.,
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem,
Telefoon 023-571 47 45.
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad:

Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank
Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter
(secretaris) | Annemarie Drahmann |
Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger |
Hermelijn Smits

@WeekbladMare

CULTUUR

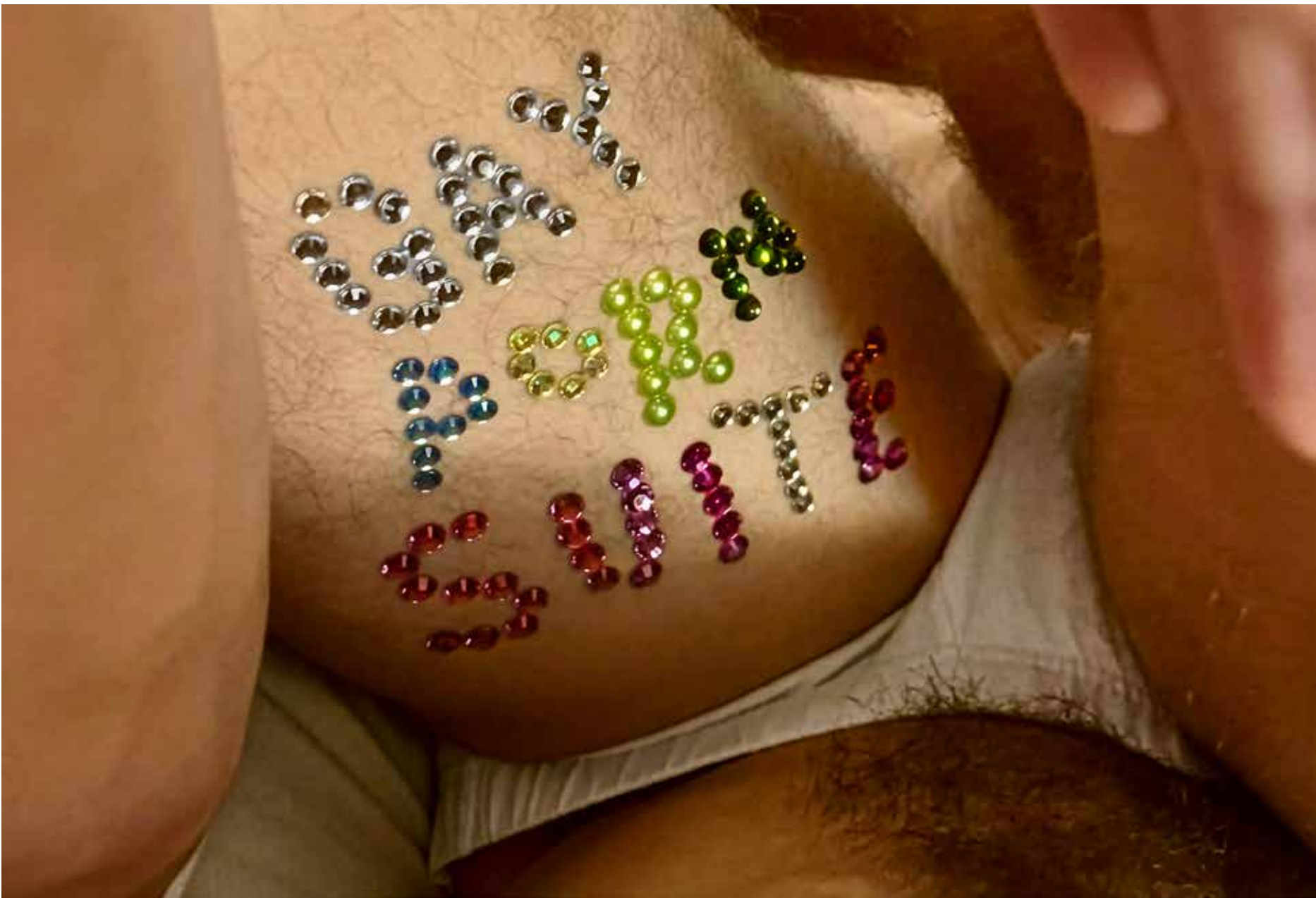
Queer vocaal kwartet Or Sebastian heeft een plaat gemaakt die is geïnspireerd door *gay porn*. Zondag treden ze op in Café Caat. ‘Als een vlucht naar voren hebben we het eerst maar eens vooral over seks. Dan is dat thema vast uit de weg.’

DOOR VINCENT BONGERS

Or Sebastian. Boven: Felix Schellekens (1) en Dominic Kraemer (2). Onder: Arnout Lems (1) en Timo Tembuyser (2)

Zo maak je van porno een juweel

Ik ben niet zo'n pornokijker', zegt Arnout Lems (54). 'En was dus ook niet heel erg bekend met het aanbod. Ik heb voor pornosites betaald en werd er meteen verschrikkelijk ingeluisd. Dan zegde ik net iets te laat op en moest voor een hele maand betalen.'

Lems is zanger en componist van het queer vocaal kwartet Or Sebastian, dat verder bestaat uit zangers en acteurs Timo Tembuyser, Dominic Kraemer en Felix Schellekens. De groep treedt 6 september op tijdens Pride Leiden in Café Caat in de Stadsgehoorzaal.

'Voor onze EP *Gay Porn Suite* heb ik eindeloos door gay pornofilms zitten scrollen en zette steeds het beeld stil om dialogen op de schrijven', gaat Lems verder. 'Ik zocht niet naar seksscènes maar naar rare gesprekken.'

De EP begint met 'Three Bromo Dances' waarin het kwartet merkwaardige tekstflarden zingt. Soms duikelen de stemmen over samples uit de groezelige films heen, wat een mooi bevreemdend effect geeft.

'We hebben enorm veel gelachen', vertelt Schellekens (35), die ook is aangeschoven bij het gesprek. 'De acteurs doen casual, terwijl er tegelijkertijd ontzettend veel spanning is.' Lems: 'Een van de video's ging over een nieuw *sex positive holiday resort* dat nog weinig publiek trekt. Een mega gespierde man klaagt dat hij de enige gast is. Vervolgens probeert al het personeel hem het ehm... naar de zin te maken, om een goede review te krijgen. Eerst gaat de conclerge aan de slag, dan de fotograaf en het eindigt met de manager. Die nietszeggende eerste dialogen zijn grappig: ze gaan nooit over seks, maar moeten toch naar de daad leiden. We breken de teksten steeds af voordat de seks begint.'

Schellekens: 'Maar er zitten ook fragmenten in van mannen die wat pesterige en dwingende opmerkingen maken. Echt van die clichés, die zijn heel grappig als ze uit de context zijn gehaald.'

Lems: 'Zinnen als: "You make sure that you please me, won't you?"'

De kiem voor Or Sebastian werd acht jaar geleden gelegd, schetst Schellekens. 'We werkten met zijn vieren mee aan de voorstelling *8:Metamorphosis*, een dansopera van het Internationaal Theater Amsterdam. Onze zangachtergronden verschillen, maar op een of andere manier komt er toch een gezamenlijke sound uit. Op een bepaald moment besloten we het kwartet een naam te geven. Dit jaar hebben we de stap genomen om eigen werk te maken.'

Lems: 'Toen we met zijn vieren begonnen met zingen, was de homoseksuele identiteit ook iets wat voor verbinding zorgde.'

Schellekens: 'We hadden het vaak over queer-thema's en over het leven in een wereld die in eerste instantie niet voor jou lijkt gemaakt. Dat zit ook in de muziek die Arnout componeert, en in de covers die we doen. Vaak zijn zaken heel strak en rigide, wij willen het fluïde maken. De warmere kant laten zien.'

Lems: 'Een van de inspiraties voor de suite is een stuk waarin Felix speelde over een rechtszaak in Nederland tegen homoseksuelen in de achttiende eeuw.'

Schellekens: 'Dat was het stuk *Stille zonde/The Dirty Work* over de sodomietenvervolgning in 1730. Ik speelde Pieter van Steyn, een jongeman die vanwege zijn homoseksualiteit werd opgehangen. Er waren in dat jaar meer slachtoffers, echt een zwarte bladzijde in de Nederlandse geschiedenis. Van Steyn werd gemarteld tijdens de verhoren om zo een bekentenis af te dwingen. Je ziet zijn handtekening onder die stukken steeds bibberiger worden. Hij gaat steeds slechter schrijven omdat hij helemaal kapot is gemaakt. Toen ik dat zag, moest ik echt huilen.'

Lems: 'Felix zei dat het voelde alsof die slachtoffers zijn voorouders zijn. Dat gevoel heb ik dus ook.'

Schellekens: 'Die jongen aan de galg had ik kunnen zijn. Het is echt nog niet zo lang geleden. Onlangs zag ik op de tentoonstelling 'Queer Amsterdam, de roze stad' rouwkaarten van mensen die zijn overleden aan aids. Het raakt me enorm dat een hele generatie is uitgeroeid. Er zijn zoveel stemmen weggevallen die voor mij een voorbeeld

hadden kunnen zijn.

'Door een werk te maken over gay porn, dat gaat over mannen en intimiteit, maar ook over hoe mensen neerkijken op porno en seks, willen we een soort van statement maken voor de volgende generatie. En juist door dat onderwerp te verheffen met klassieke zang, krijgt het iets hemels en moois. Zo wordt er van porno een juweel gemaakt.'

Lems: 'Je wilt niet gereduceerd worden tot je seksleven. Je homo-identiteit is veel meer dan dat, natuurlijk. Maar als een soort vlucht naar voren kozen we ervoor om het eerst maar eens vooral over seks te hebben. Dan is dat thema vast uit de weg.'

Schellekens: 'Mijn queer-identiteit is constant in beweging. Sinds ik uit de kast ben, is het traditionele heteroseksuele plan dat klaarlag weg: trouwen met een vrouw en kinderen krijgen. Dat is verfrissend. Ik kan doen wat ik wil en spelen met mijn mannelijke en vrouwelijke kant. In de sport-schoon kan ik een echte *dude* zijn, maar op toneel vertolk ik bijvoorbeeld ook heel vrouwelijke mannen. Daar geniet ik van.'

'Aan de andere kant is het shocking om te zien dat de agressie tegen homo's weer toeneemt. Laatst stond ik te zoemen met een date en kwam er een groep langs die zoveel naars tegen ons riep. We stopten met zoemen maar wilden ook niet naar hen kijken. Dat was zo'n naar moment. Wat moet je doen? Reageren of toch maar negeren?'

Lems: 'Ik loop met mijn vriend overal hand in hand. Er is ons nooit iets overkomen, tot twee weken geleden. Ik nam hem mee naar Zwijndrecht, waar ik ben opgegroeid. Een jongen van een jaar of veertien riep iets als: "Vuile vieze homo!" Toen wist ik weer precies waarom ik daar als zeventienjarige absoluut weg wilde. Maar we moeten ons niet blindstaren op het negatieve. Er is een ontzettend grote groep die niet zo is.'

Or Sebastian, Gay Porn Suite, A capella concert,

Café Caat, Zondag 6 september, 15.30 - 16.20, € 18
(jongeren tot 30, € 12)

‘Die blauwe envelop heb ik al zeker 300 keer verstuurd’

DOOR MARIEKE NOLTEN
FOTO TACO VAN DER EB

Wat doe je als werkstudent bij de Belastingdienst?

‘Ik ben in feite een volwaardig werknemer. Het is echt heel gaaf, ik mag echt van alles doen – behalve procederen, daar heb ik geen machtiging voor. Bij vennootschapsbelasting behandel ik alle aangiftes waarmee iets mis is. Ik doe daarin alles: van contact opnemen met de belastingplichtige tot gesprekken op kantoor. ‘De problematiek is heel breed en divers, van een simpele herinvesteringsreserve tot internationale vraagstukken. Ik heb soms ook heel moeilijke gevallen waar niet één uitworpreden is - een automatische melding van het computersysteem dat er met een aangifte mogelijk

iets mis is. Dan moet je veel dingen uitvragen en ben je er twee jaar mee bezig.’

Hoeveel blauwe enveloppen heb je al verstuurd?

‘Ik denk wel driehonderd. Brieven die je binnenkrijgt over de jaarlijkse inkomstenbelasting zijn gewoon automatische post, maar als ik een aangifte behandel, typ ik die brief in Word in een bepaald format met een eigen handtekening. Dan komt een typefoutje wel eens voor.’

Krijg je veel negatieve reacties?

‘Als er veel geld moet worden betaald is er soms een bepaalde woede of wrok jegens ons. Ik heb weleens iemand ge-

had die dreigde mij persoonlijk aansprakelijk te stellen, omdat hij het niet eens was met hoe een collega en ik iets hadden aangepakt.’

Hoe ga je daarmee om?

‘Ik vaar een beetje tussen enerzijds de wet goed toepassen en anderzijds ook pragmatisch zijn. Zelf ben ik meer geneigd naar de menselijke maat, sommige collega’s gaan juist wat dichter op de wet zitten. ‘Ik probeer altijd te luisteren naar waarom mensen de fout in zijn gegaan. Het ligt heel erg aan de persoonlijke situatie. Sommige mensen moeten hun huis verkopen. Dat is heel vervelend en zielig, maar aan de andere kant heeft die meneer of mevrouw misschien wel vijf huizen in Spanje gehad. ‘We hebben een slecht imago in de samenleving. We proberen die afstand te overbruggen door mensen te bellen en op kantoor uit te nodigen. Als je gewoon belt en contact houdt met elkaar, werkt dat sneller en beter dan een koude brief op je deurmat.’

Hoe is de combinatie met je studentenleven?

‘Op dit moment ben ik de enige student in ons team. Dat is wel grappig, soms dan ga ik op een dinsdag zuipen, en moeten zij die dag erna weer werken. Maar het is wel een leuk en heel jong team, we spreken ook buiten werk af. ‘Ik ben er drie dagen per week. In tentamenperiodes is het soms lastig. Dan heb ik twee tentamens in een week en kan ik die dagen al niet werken. Het is soms even puzzelen, maar ze zijn daar wel heel flexibel in.’

Wil je hier blijven werken na je studie?

‘Ik denk niet dat ik zou blijven na drie jaar hier. Maar je hebt binnen de Belastingdienst wel de ruimte om een leerstuk helemaal uit te pluizen. Het is geen Zuidas-kantoor waar je iedere zes minuten jezelf moet verantwoorden. Je wordt heel erg gespecialiseerd in het gebied waar je werkt. Maar ik heb eigenlijk altijd gezegd dat ik advocaat wil worden. Dat is nog steeds mijn droom.’

COLUMN | RENKSE VELDMAN

Voor de zesde keer op rij ga ik het helemaal anders doen

Een nieuw collegejaar gaat voor mij altijd gepaard met de drang mezelf opnieuw uit te vinden. Zo neem ik mij het zesde jaar op rij voor om het deze keer helemaal anders te doen. Ik heb een papieren agenda gekocht en daarin netjes alle deadlines met verschillende kleurtjes gemarkeerd. Dit jaar zal er niks uitgesteld worden.

Dat mijn voornemens gedoemd zijn in schoonheid te sterven weet ik zelf ook wel, maar in ieder geval bied ik mezelf het perspectief dat het ook anders zou kunnen.

Maar het belangrijkste begin is misschien wel dat van de eerstejaars. En nieuw perspectief bieden deden ze dit jaar dan ook bij de introductieweek: zo kon je in Leiden bijvoorbeeld een museumtour doen in plaats van een kroegentocht. En ook andere introweken hebben hun best gedaan om studenten het vooruitzicht te geven dat er de komende jaren meer

in het leven kan zijn dan je dagelijks klem zuipen bij je vereniging.

Een goede ontwikkeling, lijkt me, maar toch ben ik benieuwd of dit aanslaat. De introweek is namelijk meer een inburgeringscursus voor het studentenleven dan een kennismaking met de universitaire inhoud. En gezien het mythische imago van dat leven laat een museum, hoeveel leuke Leiden er ook heeft, zich niet zomaar tot de nieuwe norm verheffen.

Waar de UB is komt later wel, de eerstejaars willen vooral weten hoe ze zich horen te gedragen en waar ze gezien moeten worden. En daarvoor is dan de omhooggevallene tweedejaars, voor het eerst in zijn leven in deze ongekennde machtspositie, die eindelijk mag invullen hoe het hoort.

Dat de werkelijke macht van de introweek niet bij de organisatie ligt, maar bij de mentor die de traditie doorgeeft, weet ik als geen ander. Ik heb in mijn eerste jaar de meest extreme aanpassing van het programma meegemaakt in de vorm van een pandemie. Je zou denken dat er niet veel te maken valt van een groten-deels online aanbod aan activiteiten, maar ook op anderhalve meter afstand wandelend door de campus heb ik moeten

aanhoren dat niets aan de uni écht verplicht is, en dat we de studievoorziening wel konden overslaan om een tour van de goedkoopste kroegen in het centrum te doen.

Dat was op zich leuk, maar het had voor de toekomst gescheeld als we wel geluisterd hadden naar hoe je de studietoelichting kunt bereiken. Gelukkig ontdekken de meeste studenten met de tijd dat je best eens een feestje kan overslaan, al is het maar omdat er ook nog studiepunten gehaald moeten worden. Het imago van het studentenleven zal wel blijven, maar misschien is het fijn dat er meer ruimte komt om te kiezen hoe je je daartoe wil verhouden. Net zoals mijn hartjesagenda mijn uitstelgedrag niet verhindert, maar het me in ieder geval hoop geeft het op mijn bureau te zien liggen. Misschien moet er eerst ook even meegenomen worden voor je kan bepalen waar je zelf heen wil. Ik voel in elk geval ontzettende FOMO elke zomer dat ik de nieuwe groepjes braaf met hun linnen tasjes over de schouder door de stad zie lopen. Vanachter je laptop een paar bestuursleden een dansje zien doen is grappig, maar het heeft niet de verbindende factor van het collectieve vernederingsritueel waarin je dat samen doet.

Renkse Veldman is student crisis and security management

‘Mijn hartjesagenda zal mijn uitstelgedrag niet verhinderen, maar geeft me wel hoop’